

Informace o změnách v daňových zákonech, přijatých v závěru roku 2012

30.12.2012

METIS Praha, spol. s r.o.

Dne 27.12.2012 vstoupil v platnost zákon č. 500/2012 Sb. („balíček“ především zvyšující sazby některých daní) a do konce roku 2012 pravděpodobně vstoupí v platnost novela zákona o DPH, kterou se nemění sazby, ale režim uplatňování této daně. Oba zákony mají účinnost stanovenou na 1.1.2013.

Změna sazeb DPH

K 1.1.2013 zůstávají v účinnosti dvě sazby DPH. Základní sazba se zvyšuje z 20 % na 21 % a snížená sazba se zvyšuje z 14 % na 15 %. Jednotná sazba 17,5 %, která měla vstoupit v účinnost 1.1.2013, je odložena k 1.1.2016 – pochopitelně pokud politická reprezentace do té doby nepřistoupí k další změně.

V souvislosti se změnou sazeb zůstává dodavatelům elektřiny, plynu, telekomunikačních služeb, vody a tepla tradičně možnost rozdělit základ daně na spotřebu do 31.12.2012 a od 1.1.2013 a ke každé části základu daně uplatnit sazbu příslušnou pro rok, kdy ke spotřebě došlo.

Změna daně z příjmů fyzických osob

solidární zvýšení daně

Poplatníci-fyzické osoby s příjmy podle § 6 (závislá činnost) a § 7 (podnikání a jiné příjmy ze samostatné výdělečné činnosti) budou povinni vedle daně z příjmů v sazbě 15 % platit i tzv. „solidární zvýšení daně“ v sazbě 7 %. Základem tohoto solidárního zvýšení daně je součet částek

- příjmů podle § 6 (tedy bez sociálního a zdravotního pojištění placeného zaměstnavatelem)
- a dílčího základu daně podle § 7 (tedy příjmy minus výdaje)
- snížený o 1.242.432 Kč (konstanta platí pro rok 2013). Pokud je výsledek tohoto výpočtu záporný nebo nula, solidární zvýšení daně taková osoba neplatí.

Solidární zvýšení daně se nevztahuje na příjmy z kapitálového majetku (§ 8), na příjmy z pronájmu (§ 9) ani na ostatní příjmy (§ 10).

Solidární zvýšení se uplatní i při výpočtu měsíčních záloh na daně ze závislé činnosti. Základem pro výpočet solidárního zvýšení je rozdíl, o kolik měsíční příjem, nezvýšený o sociální a zdravotní pojistné, převyšuje 103.536 Kč. Na mzdovém listu musí být evidován základ pro výpočet solidárního zvýšení daně.

Poplatník, na kterého se vztahuje solidární zvýšení daně, ať již při výpočtu některé z měsíčních záloh na daň ze závislé činnosti, nebo při výpočtu daně za celý rok, je povinen podat po skončení roku daňové přiznání.

uplatnění výdajů procentem z příjmů

Zůstává zachována procentní výše tzv. výdajových paušálů, ale v některých případech je výše takto uplatněných výdajů omezena absolutní částkou:

- u zemědělců a živnostníků zůstává výše takto uplatněných výdajů bez omezení,
- podnikatelé podle zvláštního zákona (lékaři, advokáti atd.) a osoby s příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (autoři, konkursní správci apod.) mohou uplatnit výdaje max. 800.000 Kč,
- pronajímatelé mohou uplatnit výdaje max. 600.000 Kč.

Kdo uplatní výdaje procentem z příjmů, nesmí uplatnit slevu na dani na druhého z manželů ani daňové zvýhodnění na dítě (ani formou slevy na dani ani formou daňového bonusu).

důchodci

Poživatel starobního důchodu nemá nárok na základní slevu na dani 24.840 Kč ročně (při výpočtu záloh ze závislé činnosti 2070 Kč měsíčně).

sazba daně pro nerezidenty z „nesmluvních“ států

Pro zahraniční osoby mimo EU, mimo státy, s nimiž je uzavřenými mezistátní smlouvě o zamezení dvojího zdanění, smlouva o výměně daňových informací atd., se sazba srážkové daně zvyšuje na 35 %. Jde o daň, kterou český plátcе sráží z příjmů vyplácených těmto zahraničním osobám.

Výše uvedené změny daně z příjmů fyzických osob, s výjimkou sazby 35 % pro zahraniční osoby z „nesmluvních“ států, mají dle platného zákona účinnost jen do konce roku 2015. Změnu účinnosti však nelze v průběhu následujících let vyloučit.

Daň z převodu nemovitostí

Sazba daně se zvyšuje ze současných 3 % na 4 %.

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Je zrušen institut maximálního vyměřovacího základu. Výše pojistného vybíraného od zaměstnanců i od OSVČ již nebude shora omezena („zastropována“).

„Režimová“ novela DPH

DPH z plateb provedených před uskutečněním zdanitelného plnění („ze záloh“)

Přiznat daň z plateb před uskutečněním plnění („ze záloh“) musí nově i ty osoby, které nejsou účetními jednotkami – tedy například i fyzická osoba, která nevede účetnictví a výdaje uplatňuje procentem z příjmů anebo podle daňové evidence.

Základ daně a daň při vyúčtování záloh

Při zúčtování plateb předem („záloh“) proti ceně za dodané plnění se pro vypořádání DPH použije

- v případě doplatku sazba DPH účinná ke dni uskutečnění plnění,
- v případě přeplatku sazba DPH, které se použila při přiznání daně z přijaté platby (při více platbách se postupně použijí sazby daně „od konce“ – počínaje poslední platbou až po platbu, která poprvé převýšila cenu plnění).

Příjemce takového vyúčtování bude mít povinnost snížit svůj nárok na odpočet daně (dosud bylo uplatnění záporné daně na vstupu = snížení odpočtu při takovém vyúčtování dobrovolné, leč poctivé).

Vystavování daňových dokladů

Daňové doklady lze vystavovat i elektronicky, nemusí být podepsány zaručeným elektronickým podpisem. Podmínkou pro vystavování elektronických daňových dokladů však je, že příjemce s vystavením daňového dokladu v elektronické formě souhlasí.

Možnost vystavit zjednodušený daňový doklad je připuštěna pro plnění do 10.000 Kč včetně DPH, a to nově bez ohledu na formu úhrady (tedy nejen hotově nebo kartou).

Přístup k daňovým dokladům na dálku

Každý plátcе DPH, který má uloženy vystavené daňové doklady elektronicky tak, že k nim může přistupovat i na dálku, je povinen umožnit přístup k nim i finančnímu úřadu. Ustanovení zákona je nedokonalé – není zřejmé, zda tak má učinit s účinností zákona (od 1.1.2013) nebo snad až na vyzvu finančního úřadu. Doporučujeme obezřetnost a vyčkat.

Nespolehlivý plátce

Zákon zavádí statut tzv. „nespolehlivého plátce“. Má jít o plátce DPH, který hrubým způsobem neplní povinnosti plátce DPH. Skutečnost, zda plátce je nespolehlivým plátcem, bude zveřejňována v registru plátců DPH.

K 1.1.2013 budou všichni plátcí „spolehliví“. O zařazení mezi nespolehlivé plátce bude rozhodovat finanční úřad individuálním rozhodnutím, proti tomuto rozhodnutí je přípustné odvolání.

Ke zrušení statusu nespolehlivého plátce může dojít nejméně po jednom roce ode dne, kdy se nespolehlivým plátcem stal, a to opět rozhodnutím finančního úřadu.

Zveřejnění bankovních účtů

Od 1.3.2013 budou v registru plátců DPH zveřejněna čísla bankovních účtů plátců DPH. Každý plátce DPH může do konce února (doporučujeme dříve) finančnímu úřadu oznámit, která čísla jeho účtů mají být v registru plátců DPH zveřejněna. Pokud úřad žádné oznámení neobdrží, zveřejní všechna čísla účtů, které ve svém registru eviduje.

Ručení za daň

Příjemce zdanitelného plnění, kde součástí ceny je DPH a tuto daň je povinen přiznat dodavatel, již dnes ručí za to, že dodavatel daň přizná a zaplatí. Ručení může daňová správa uplatnit v případech, kdy příjemce věděl nebo mohl vědět, že dodavatel daň nepřizná a/nebo nezaplatí. Institut ručení bude možno nově uplatnit také v případech, kdy

- dodavatel bude ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nespolehlivým plátcem, nebo
- platba bude dodavateli hrazena na jiný účet než na účet zveřejněný v registru plátců DPH.

V případech, kdy hrozí ručení za daň, lze DPH místo dodavateli uhradit finančnímu úřadu podle § 109a zákona o DPH. Zákon o DPH řeší bohužel je výběr daně a ponechává nezodpovězenou otázku, zda zaplacením částky DPH na účet daňové správy se příjemce dodávky zproští povinnosti zaplatit tuto složku ceny vůči svému dodavateli.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím je ze zásady kalendářní měsíc. Výjimkou jsou spolehliví plátcí s ročním obrátem do 10 mil. Kč, ti si mohou ve třetím a pozdějším roce své existence zvolit jako zdaňovací období kalendářní čtvrtletí.

Osvobození od DPH při převodu stavby

Lhůta, po kolika letech od kolaudace stavby je její převod osvobozen od DPH, se prodlužuje z dosavadních 3 let na 5 let (pro stavby nabyté před 1.1.2003 a prodané po tomto datu se použije dosavadní lhůta 3 let). Zároveň i po uplynutí této lhůty se převodce může rozhodnout, že převod stavby zatíží daní z přidané hodnoty. Zákonodárce zde vyhověl lobby developerů, kteří v důsledku recese nemohou prodat své novostavby a hrozilo jim, že po uplynutí tříleté lhůty by je museli prodat osvobozené od DPH bez nároku na odpočet daně (v takovém případě by developeri museli daň odpočtenou v průběhu výstavby vrátit).

Identifikované osoby (dříve: osoby identifikované k dani)

Nejde jen o změnu terminologie. Identifikované osoby jsou osoby povinné k dani, tedy osoby vykonávající ekonomickou činnost, které při přeshraničních plněních vystupují jako plátcí DPH (včetně povinnosti podávat souhrnné hlášení, pokud plní do jiného členského státu EU) a přitom v tuzemsku mohou zůstat neplátcí DPH. Zmírňuje se dosavadní ustanovení o tom, že přeshraničním obchodním kontraktem s plátcem DPH se automaticky musel příjemce či poskytovatel plnění stát plátcem DPH (zejména v oblasti služeb).

Povinná registrace k DPH při překročení obratu

Mění se režim a zkracuje se lhůta registrace při překročení obratu 1 mil. Kč za 12 měsíců. Jeden měsíc po překročení obratu se osoba povinná k dani (podnikatel, pronajímatel ...) stává plátcem DPH bez ohledu na to, zda splní svoji registrační povinnost či nikoli.

Příklad: pokud k překročení obratu dojde za období od 1.3.2012 do 28.2.2013, zůstává povinnost toto oznámit finančnímu úřadu do 15.3.2013, plátcem DPH se pak stává od 1.4.2013.

Dopisování údajů na daňové doklady

Při „samovyměření“ daně, kdy DPH přiznával příjemce plnění, měl příjemce povinnost na daňový doklad doplnit částku daně, popřípadě i základ daně. Nově má plátcé daně povinnost uchovávat daňové doklady, jak je obdržel od dodavatele, aniž by je pozměňoval – tedy i doplňoval – zejména pokud jsou v elektronické formě. Nově postačí údaj o výši daně uvést v evidenci pro účely DPH (dříve „záznamy pro účely DPH“).

„Komisní prodej“

Osoba, která pro plátce přijme úplatu za prodej jeho obchodního majetku – typicky komisionář při komisním prodeji – je povinna částku DPH z přijaté platby odvést přímo finančnímu úřadu na osobní daňový účet plátce. Jde evidentně o snahu zamezit daňovým únikům, ale obecnost pravidla vtěleného do zákona je až neuvěřitelná.

Při absurdním výkladu by ustanovení bylo možno vztáhnout i na zaměstnance, který v maloobchodě při prodeji za hotové přijal od zákazníka pro svého zaměstnavatele platbu za zboží. Předpokládáme, že na zaměstnance v maloobchodě uvedené ustanovení daňová správa aplikovat nebude, ale velmi pravděpodobně se tímto ustanovením výrazně zkomplikuje komisní prodej ze strany komisionáře.

Doporučujeme obezřetnost a vyčkat. Lze očekávat neochotu komisionářů přijímat zboží do komisního prodeje.

Prodej zahraničním fyzickým osobám – VAT REFUND

Od **1.4.2013** se mění zacházení s doklady při vracení daně zahraničním osobám. Prodávající bude mít povinnost vystavit dva doklady a jeden z nich označit jako originál slovy „VAT REFUND“, druhý jako kopii slovy „COPY“, při tom již nebude nutno užívat předepsaný tiskopis č. 25 5235. Nárok na vrácení daně vznikne jen po předložení originálu. Nově přibude povinnost již při prodeji zboží na doklad uvést jméno, příjmení a místo pobytu osoby, která zakoupené zboží vyveze z území EU.

Povinné elektronické podání

Od **1.1.2014** vznikne povinnost prakticky všem plátcům DPH – s výjimkou fyzických osob s malým obratem – podávat přiznání k DPH výlučně elektronicky.

Snížení obratu pro povinnou registraci

Současně s účinností zákona o jednom inkasním místě (předpokládá se k **1.1.2014**) dojde ke snížení limitu obratu pro povinnou registraci k DPH na 750.000 Kč za 12 měsíců po sobě jdoucích.